

HARIDUS- JA NOORTEAMET

**ÕIGLASE ÜLEMINEKU FONDI
HARIDUS- JA TEADUSMEETMETE
JUHTKOMISJONI KOOSOLEKU PROTOKOLL**

28.06.2024 nr 1.6-9/24/1551

Koosoleku toimumise aeg: 28.06.2024 nr 15

Toimumiskoht: Teamis

Algus kell 13.00, lõpp kell 15.00

Juhatas: Renno Veinthal

Protokollis: Anneli Luik

Võtsid osa: juhtkomisjoni liikmed Margus Haidak, Katrin Kiisler, Marian Vares, Anna-Liina Väkräm, Ivan Sergejev, Anneki Teelahk, Margus Ilmjärv, Indrek Aarna, Jüri-Sander Vaikmaa, Ruth Kuriks (Andrase esindaja), Teet Kuusmik (13:00-13:26), Lauri Jalonen, Ille NAKurt-Murumaa, Vivian Jõemets

Kutsutud: Illimar Labent (TalTech), Indrek Reimand (TÜ), Kristi Raudmäe (HTM), Mare Roosileht (TalTech), Toomas Murulo (HTM), Karin Ruul (HTM)

Puudusid: Eda Silberg, Ena Drenkhan (HTM), Maris Toomel, Raili Allmäe

PÄEVAKORD:

1. ÕÜFi arengud riigi vaates – Ivan Sergejev, RahMin
2. RKT Koolituste sihtrühma muutmine- Margus Haidak, HTM
3. Kutseõppe tasemeõppe õppekohtade rahastamine- Karin Ruul, HTM nõunik
4. Konsortsiumi investeringute kooskõlastamine- Illimar Labent, TTÜ
5. Muud küsimused

1. ÕÜFi arengud riigi vaates

Õiglase ülemineku fondi kava muutmine, muutmise maht on 9 milj, lisatakse raha KOVidele ning inkubaatoritele ettevõtlusmeetmete arvelt. Kava pidi valituse kinnituse saama algselt 27.06. Edasi Euroopa Komisjoni ametlikuks läbirääkimiseks, mitteametlikult on läbirääkimised tehtud. Abikõlblikkuse periood algab kava esitamisest, mis tähendab, et peale VV heakskiitmist võib juba tegevustega alustada.

Ettevõtlusmeetmetega läheb hästi, kõik osapooled on teinud selleks suurt tööd. Eelarve on põhimõtteliselt kaetud. Otsustega on kaetud 70 milj. kolme meetme peale. Igal nädal tekib uusi otsuseid ning ka projektide esitajaid.

Kommunikatsioonikampaania on läinud väga hästi, tulemused on eeldused 2 x ületanud. Suvi on rahulikum. Sügisel on fookus töötajatel ning tööandjatel.

Piirkondliku algatuse meetmes on mitmekordne üle taotlemine, tehaste ehitused on käimas.

OTSUSTATI: võtta info teadmiseks.

2. RKT Koolituste sihtrühma muutmine

Margus Haidak annab ülevaate ÕUFI RKT täienduskoolitustest. TATi sihtrühm on käskkirja järgi: *tööeline elanikkond (sh prioriteetne sihtrühm Ida-Virumaa tööeline elanikkond ja põlevkivi sektorist väljuv ning väljunud tööjõud)*. RKT käskkirjas on kirjeldatud sihtrühm kitsamalt: *Ida-Virumaal elavad või töötavad täiskasvanud*. Oluline on siinjuures märkida, kuidas kontrollida sihtrühma vastavust.

M. Roosileht tutvustab probleemi põhjust. TalTechi RKT koolitustele on registreerunud väljastpoolt Ida-Virumaad. Kuidas lükata tagasi väljapoolt Ida-Virumaad tulnud inimesed, see on ka mainekahju ülikoolile. Samuti, kui koolitus jääb ära, ei saa koolitust ka idavirumaalased. Eriti suur probleem on eestikeelsete kursustega, oleme plaaninud need ära jätta ning viia läbi vaid venekeelsed kursused eesti keele moodulitega. Kuidas kontrollida inimeste töötamist Ida-Virumaal? Ülikooli ettepanek on küsida osaleja motivatsiooni, määrata kindel protsent väljastpoolt Ida-Virumaad tulnud osalejatele.

Toimub arutelu. Sihtgrupile protsentuaalset jaotust ei ole mõistlik määrata. Koolitustele tuleb kindlasti kasuks kui osalevad inimesed väljastpoolt piirkonda. See toob ka uut „hingamist“ koolitustele. Oluline on, et koolitustega ei kaasneks osalejate kontrollimist. Suurt ohtu, et väljastpoolt piirkonda tuleks väga palju inimesi, ei ole. Oluline, et koolitused toimuksid. Siiski tuleb määrata ambitsioon koolitustel osalejate osas, üle-Eesti kõiki võtta ei saa.

I. Sergejev: Koolid peavad siiski pingutama, kuidas saada kätte ka keerukamat sihtrühma. Siin on oluline teada saada, mida teevad koolid, et grupid täituksid. ÕUFI on kindel eesmärk, kuidas me tagame meetme suunatuse idavirumaalasteni ning et enamus koolitustel osalejad oleksid piirkonna inimesed.

M. Roosileht: Teeme pidevat tööd ettevõtetega, kohtumised, klipid meedias, koostöö Töötukassaga.

Kui grupid täituvad, siis eelistatud on Ida-Virumaal elavad ja töötavad inimesed.

OTSUSTATI: RKT koolitused komplekteeritakse selge eelistusega elu- või töökoha kaudu Ida-Virumaaga seotud inimestega.

3. Kutseõppe tasemeõppe õppekohtade rahastamine

K. Ruul tutvustab päevakorra punkti. Riiklikule täienduskoolituse tellimuse (RKT) komisjon tegi ettepaneku rahastada 44 õppekoha loomist Õiglase ülemineku fondi vahenditest, kuna õpe toimub Ida-Virumaal ning õppevaldkonnad on piirkonnale olulised.

Riiklikule täienduskoolituse tellimuse (RKT) komisjonile laekus 16 ettepanekut 16 kutseõppeasutusest 1174 tasemeõppe õppekoha (töökohapõhine õpe) loomiseks ESF tegevuse PRÕM+ vahenditest. RKT komisjon rahuldab 883 õppekoha loomise taotluse ja tegi ettepaneku rahastada 44 õppekoha loomist Õiglase ülemineku fondi vahenditest, kuna õpe toimub Ida-Virumaal ning õppevaldkonnad on piirkonnale olulised.

- 1) Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, õppekava Hooldustöötaja, maht 120 EKAPi, Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe, 20 õppekohta. Õpe toimub töökohapõhises õppevormis ning suur osa õppes toimub kas Narva Sotsiaaltöökeskuses või SA Narva Haiglas. Kool lisas ette ettepanekule ka põhjenduse: Uuringust "Tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele: sotsiaaltöö" (31.01.2022) selgub, et hooldustöötajate tööjõuvajadus on suurem kui koolituspakkumine. Kuigi TTHK võtab igal aastal tasemeõppesse vastu ca 50 uut hooldustöötaja õppekava õpilast, siis sellest ei piisa. Eriti suur on vajadus

kvalifitseeritud hooldustööd tegevate inimeste järele Ida-Viru maakonnas. Seega plaanib TTHK avada esimese töökohapõhise õpperühma Ida - Virumaal Narva Sotsiaaltöökeskuse ruumides september 2024. Õppijaid on 20 ning praktikabaasideks on Narva Sotsiaaltöökeskus ja Narva Haigla. Õppijate emakeel on vene keel ja kuna õpe toimub eesti keeles, siis rühma suurus saab olla maksimum 20, et tagada igale õppijale individuaalne lähenemine ning keeletugi sh täiendav riigi keele õpe. Eelarve vajadus 20 õppijat x 5678 x 2 aastat 227 120 EURi

- 2) Rakvere Ametikool, õppekavad Tööstuslike metalltoodete värvija ja Keevitaja (osakutsega poolautomaatkeevitaja), maht mõlemal õppekava 60 EKAPi, Neljanda taseme kutseõppe esmaõpe, 14 õppekohta mõlemal õppekaval. Õpe toimub Tallinna Vangla vanglate ettevõtluskeskuses (endine AS Eesti Vanglatööstus). Kool lisas ka taustainfo: Tallinna Vangla vanglate ettevõtluskeskusel on Viru Vanglas edukalt toimiv metallitööstus ning õppegrupid soovitakse avada, et tööstuses töötavatel kinnipeetavatel tõsta kompetentsi, tagada toodangu kvaliteet ning võimaldada töötajatel jätkata haridusteed erialaste teadmiste ja kutse omandamisel ning olla ette valmistatud tööturule naasmiseks.

Eelarve vajadus on 28 õppijat x 5678 x 1 aatsata 158 984 euri

Toimub arutelu. Lõpetajate rakendumine on hooldustöötajal 100%, õppijad seotakse ära lepingutega. Metallitöö osas seotus peale vabandemist on Ida-Virumaaga teadmata, aga lõpetajad saavad eriala ning kutse. Kuidas on tervishoiu asutused ning vanglates kinnipeetavad plekivisektorist potentsiaalselt koondavate töötajatega. Prioriteet on põlvkivisektorist vabanevale tööjõule. Kutsehariduse edendamise vahenditest on veel TATis võimalusi, seega on struktuurse muutuse toetamiseks põhjendatud teiste sihtrühmade toetamine. Struktuurne muutus tähendab ka seda, et kõik valdkonnad oleksid kaetud, et tekis mitmekesine ettevõtlus. Otsene sidusus puudub, aga kaudselt on majanduse toetamisega seotud. Kinnipeetavate koolitamine on igati tervitaav, andes neile oskused, mida saavad edasidi kasutada, seega ka vähendada kuritegevust.

OTSUSTATI: Kinnitada ÕÜFist rahastatavad õppekohad õppekavadel hooldustöötaja, tööstuslike metalltoodete värvija ja keevitaja.

4. Konsortsiumi investeeringute kooskõlastamine

I. Labent tutvustab juhtkomisjonile esitatud investeeringute teostatavusanalüüsi. Analüüsid on koostanud Civitta OÜ.

1) Tööstus 5.0 tuleviku katselabori teostatavusanalüüsi (lisa 1 ja lisa 2 finantsanalüüs). Investeeringu kogumaksumus on 1 405 357 € (lisandub käibemaks). Tööstus 5.0 tuleviku katselabor on küsitletud Ida-Virumaa või Ida-Virumaaga seotud ettevõtjate hinnangul vajalik ning küsitletud 28st ettevõtjast 4 oleksid juba praegu huvitatud tuleviku katselabori teenustest. Majandustegevuse osakaal hangitava taristu kasutusajast oleks prognooside alusel keskmiselt ca 20% aastas. Ülejäänud aja kasutatakse seadmeid ja laborit mittemajandustegevuseks.

R. Veinthal: Kuidas on hinnatud majandustegevuse mahtu? Miks nii suur hulk ettevõtjaid ei huvita antud labor?

I. Labent: Majandustegevuse maht on indikatiivne, lähtudes planeeritud teadustööst ning soovijate hulgast. Ettevõtjate poolt vähese huvi põhjenduseks saame tuua, et kui teenus muutub reaalseks, hakkab huvi ka tõusma.

K. Kiisler: Finantsanalüüsis selgub, et iga-aastane puudujääk on ligikaudu 100 000 aastas ning selle katate enda vahenditest. Kust? Kust tulevad teadlased? Kas töötajate arv suureneb.

I. Labent: Kirjeldatud kulud hõlmavad eritüüpi kulusid. Suur osa on tööjõukulud, materjalikulud ja amortisatsioon. Tuluteenimiseks on võimalust 20% ajast, ülejäänud rahastus peab tulema mujalt. Neli uurimisrühma pakuvad teenuseid, mis ei piirdu vaid laboriga, nt konsultatsioonid. Rahastus võiks tulla ka teaduse baasrahastusest. Juurde tuleb paar ametikohta. Uuringus toodud ametikohad ei ole lisanduvad töökohad.

Toimub arutelu, miks labori teenuste vastu huvi tundvate ettevõtete arv nii väike. Tuuakse välja, et ettevõtted ei ole teadlikud ülikoolide võimalustest ning tegevustest laiemalt. On vaja eraldi arutelu, miks ei ole teadmised ettevõtjateni jõudnud. Mis on mitte vastamise põhjuseks, kas selle uurimisega on tegeletud.

I. Labent: Probleem on selles, et nad ei ole vastanud. Osade ettevõtjatega olid ka lisakontaktid. Probleemiks võib olla, et ei peeta vastamist oluliseks. Eesti Energia, VKG on koos taotlusega andnud kinnituskirjad, seega ei ole kahtlust, et nad on uurimisteemadest huvitatud. Kuna nad ei saa antud laborit nn käega katsuda, siis ei ole ka hetkel huvi üles näidatud.

R. Veinthal: Otsus on suure mõjuga, kuid niivõrd madala tagasisidega ei ole võimalik otsust teha.

M. Roosileht: Virumaa Kolledžis on hetkel teadusvõimekus põlvkivi kompetentsikeskuses ja rakenduskeemias. Alustame laborite loomist nullist, meil ei ole selles valdkonnas ühtegi teadlast, kaasame peamaja inimesi. Oleme ettevõtetega suhelnud, vaatame tulevikku, laboriseadmed on vajalikud nii doktorantide kaasamiseks kui ka tulevikuvaates arendustegevusteks. Ettevõtjad ei oska päriselt seisukohta võtta, neil ei ole ka teadmist, kas nad vajavad antud teenust. Analüüsisime läbi, miks ettevõtjad ei ole vastanud. Ülesanne anti Civittale ning kolledž ei sekkunud. Ettevõtjad tahavad näha meie tegevusi.

Toimub arutelu. Juhtkomisjon soovib ettevõtjatega uuesti suhelda, teha täiendavat tööd teadlikkuse tõstmiseks.

M. Haidak toob välja analüüsis toodud vastuolu, kas laborit kasutatakse õppetööks või mitte. Samuti ei ole teostatavusanalüüsis toodud seadmete kasutamise koormust.

I. Labent juhis tähelepanu, et TATis ei ole head metoodikat, kuidas hinnata ettevõtjate huvi.

2) I. Labent tutvustab investeringut „Keemiliste protsesside ja katalüsaatorite arendustaristu“ (lisa 3 ja lisa 4 finantsanalüüs).

Keemiliste protsesside ja katalüsaatorite arendustaristu on küsitletud Ida-Virumaa või Ida-Virumaaga seotud ettevõtjate hinnangul vajalik ning küsitletud 41st ettevõtjast 9 oleksid juba praegu huvitatud taristu teenuste ja seadmete kasutamisest. Seega labori teenuste järele on olemas nõudlus. Investeeringu kogumaksumus on 1 466 075 € (lisandub käibemaks). Majandustegevuse osakaal hangitava taristu kasutusajast oleks prognooside alusel keskmiselt ca 15% aastas. Ülejäänud aja kasutatakse seadmeid ja laborit mittemajandustegevuseks.

K. Kiisler toob välja, et labori ülalpidamise kulu ajas kasvab, kuidas on mõeldud siin kestlikust ja jätkusuutlikust. Tulu ja kulu arvestused on analüüsis arusaamatud. Miks tulu ajas ei kasva? Ei ole tõsiseltvõetav, et labori tulu on keskmiselt 15000 aastas.

I. Labent: Räägime siin teadusvõimekuse kasvatamisest, tulu tekib tänu sellele, et tuleb juurde uusi projekte, ilma taristuta ei võeta ka projektide partneriks.

Toimub arutelu. Antud uuringute valguses on otsuste tegemine väga keeruline. Ettepanek on täiendada eelpool nimetatud investeeringute analüüsi, antud andmete põhjal ei saa otsuseid vastu võtta. Vajadusel võime ka suve jooksul kohtuda. Vaja on tagada vastajate tagasiside. Miks on tekkinud vahe algselt antud kinnituskirjade ning investeeringute osas antud vastuste vahel.

OTSUSTATI: Mitte kooskõlastada investeeringud „Tööstus 5.0 tuleviku katselabori teostatavusanalüüsi“ ja investeeringut „Keemiliste protsesside ja katalüsaatorite arendustaristu“.

5. Muud jooksvad küsimused

Järgmine korraline kohtumise aeg on 05.09.2024 füüsiliselt Ida-Virumaal. Vajadusel võib juhtkomisjon kohtuda erakorraliselt investeeringute kooskõlastamiseks ka suvisel perioodil.

(allkirjastatud digitaalselt)

Renno Veinthal
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Anneli Luik
protokollija